

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK**

**Xe KAMER**

**A R R E S T**

**nr. 224.216 van 2 juli 2013  
in de zaak A. 201.689/X-14.793.**

In zake : de gemeente DROGENBOS  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Karel Van Alsenoy  
kantoor houdend te 1000 BRUSSEL  
Antoine Dansaertstraat 92  
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,  
vertegenwoordigd door de Brusselse regering  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Jean-Paul Lagasse  
kantoor houdend te 1030 BRUSSEL  
Jamblinne de Meuxplein 41  
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

de MAATSCHAPPIJ voor het INTERCOMMUNAAL  
VERVOER te BRUSSEL (M.I.V.B.)  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat France Maussion  
kantoor houdend te 1000 BRUSSEL  
Loksumstraat 25  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van het beroep*

1. Het beroep, ingesteld op 7 september 2011, strekt tot de nietigverklaring van “het besluit van 8 juli 2011 van de gemachtigde ambtenaar van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – directie Stedenbouw, strekkende tot het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning aan de M.I.V.B. (...), en dit met het oog op de bouw en het realiseren van een tramdepot op de voormalige site Marconi op het adres Steenweg op Ruisbroeck

52-74 in Ukkel en Vorst (site gelegen op het grondgebied van de gemeenten Vorst en Ukkel en volledig grenzende aan de Gemeente Drogenbos)”.

## *II. Verloop van de rechtspleging*

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 16 januari 2012. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 april 2013.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Karel Van Alsenoy, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Dominique Vermer, die loco advocaat Jean-Paul Lagasse verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Pieter Vandenheede, die loco advocaat France Maussion verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

### *III. Feiten*

3.1. In februari 2009 dient de tussenkomende een eerste aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning en een milieuvergunning voor een gemengd project, met name de bouw en de exploitatie van een tramdepot op de Marconi-site, die echter niet tot een stedenbouwkundige vergunning leidt.

De Marconi-site is gesitueerd tussen de Ruisbroeksesteenweg, de Neerstalsesteenweg en de Stallestraat, op het kruispunt tussen de gemeenten Ukkel, Vorst en Drogenbos. Volgens het Gewestelijk Bestemmingsplan Brussel, vastgesteld bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering van 3 mei 2001, is de betrokken site deels gelegen in gebied voor stedelijke industrie, deels in gebied voor sport- of vrijetijdsactiviteiten in de open lucht en deels in groengebied.

3.2. Op 5 november 2010 (datum ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij de gemachtigde ambtenaar van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest een nieuwe aanvraag in tot het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning voor:

- het bouwen van een administratief en sociaal gebouw, een onderhoudshal en een tramstelplaats;
- infrastructuurwerken (wegen en banen);
- het aanleggen van tramsporen die het bestaande tramnet en de nieuwe site verbinden.

3.3. Tijdens het openbaar onderzoek, dat wordt gehouden van 31 januari 2011 tot 1 maart 2011, dient onder meer de verzoekende partij een bezwaarschrift in.

3.4. Er worden verschillende adviezen ingewonnen, onder meer bij de verzoekende partij. Op 3 december 2010 verleent deze laatste een negatief advies, waarin onder meer wordt gewezen op de omstandigheid dat de draagkracht van het gebied “niet toelaat dat een nieuw grootschalig project dit labiele evenwicht nog meer zou komen verstoren”, op de problematische waterhuishouding en mobiliteit ter plaatse en op andere alternatieve locaties. De aanvraag zou tevens ten onrechte in verschillende onderdelen zijn opgedeeld en er had een effectenstudie uitgevoerd moeten zijn. Verder zou overleg tussen de regio’s ontbreken, is er geen bufferzone voorzien en zou het project niet aan de geldende bestemmingsvoorschriften beantwoorden.

3.5. Op 16 maart 2011 verleent de overlegcommissie een voorwaardelijk gunstig advies over de aanvraag.

3.6. Op 14 april 2011 beslist de gemachtigde ambtenaar om de aanvrager van de vergunning, met toepassing van artikel 191 van het Brussels Wetboek Ruimtelijke Ordening (hierna: BWRO), de volgende punten tot aanpassing van het project op te leggen (*vrije vertaling*):

“1. Meer waterminnende soorten aanplanten die de biodiversiteit respecteren;

2. Zorgen voor een geluidswerende muur van schanskorven (van minimum 1 meter hoog) die aan de kant van de woningen (oosten) wordt begroend;

3. De voetgangers- en fietserstracés optimaliseren en de inrichtingen aanpassen om de lineariteit, het comfort en de veiligheid ervan maximaal te verzekeren (een oversteekplaats voor een tweerichtingsfietspad plannen);

4. Voor elke plaats waar een ander verkeerstype de tramsporen oversteekt, een gedetailleerd plan (plannen en doorsneden op schaal 1/100ste) voorleggen dat verduidelijkt hoe het project de goede zichtbaarheid van de medeweggebruikers vanuit de stuurcabines van de trams verzekert;

5. De op de site geplande schoorstenen in opstanden en doorsneden preciseren;

6. Als bijlage de opmerkingen m.b.t. de analyse van het EPB-voorstel en het vervolg van de EPB-procedure;

7. Om uw project zo goed mogelijk toegankelijk te maken voor personen met beperkte mobiliteit, heb ik de ANLH ondervraagd. Een kopie van haar advies is hierbij ingesloten.”

3.7. Op 8 juni 2011 legt de aanvrager gewijzigde plannen neer.

3.8. Bij besluit van 8 juli 2011 verleent de gemachtigde ambtenaar de gevraagde stedenbouwkundige vergunning onder de volgende voorwaarden (*vrije vertaling*):

“• Zich houden aan de plannen nr. AB 06 (IND C), AR 03a (IND C), AR 03d (IND A), AR 03e (IND A), AR 03f (IND A), AR 21 (IND C), AR 31 (IND C), AR 35 (IND C) en aan het plan in A3-formaat dat de trillingdempende maatregelen preciseert.

• Zich houden aan het advies van de Dienst voor Brandweer en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest d.d. 13/08/2010, met als referentie A 2009.0007/5/AT/nba;

• Zich houden aan het advies d.d. 11/01/2011 van het BUV dat de opmerkingen van de Directie Projecten en Werken inzake Weginrichtingen overneemt in zijn advies van 04/01/2011;

• De Cel Archeologie van de Directie van Monumenten en Landschappen van het BROH in de mogelijkheid stellen om, voorafgaand aan de werkzaamheden, archeologische proefboringen te organiseren die, in voorkomend geval, de omvang van een eventuele bijkomende archeologische opgraving zullen bepalen (planning en modaliteiten vastleggen: telefonisch contact op het nummer 02/204 24 35);

• Enerzijds de rechten van derden en anderzijds de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake uitzichten, lichtopeningen en mandeligheid naleven;

• Zich houden aan de voorschriften van de gemeentelijke technische diensten inzake wegenwerken en allerhande aansluitingen (water, gas, elektriciteit, telefoon, enz.) [...].”

Dit is het bestreden besluit.

3.9. Bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering van 16 februari 2012 wordt het beroep, ingediend tegen de beslissing van het Milieucollege van 19 september 2011 betreffende de aan de MIVB afgeleverde milieuvergunning voor de uitbating van een tramstelplaats aan de Ruisbroeksesteenweg 52-54 te Ukkel, ontvankelijk maar ongegrond verklaard en wordt de milieuvergunning verleend.

Tegen dit besluit heeft de verzoekende partij een beroep tot nietigverklaring ingediend (zaak A. 204.526/VII-38.495).

#### *IV. De regelmatigheid van de rechtspleging.*

4.1. De verwerende partij wijst er in haar memorie van antwoord op dat tegen de bestreden beslissing drie annulatieberoepen in het Frans bij de Raad van State werden ingediend (zaken A. 201.712/XV-1.687, A. 201.772/XV-1689 en A. 201.724/XV-1739). Zij verzoekt om de samenvoeging en de verwijzing van deze zaken naar de tweetalige kamer van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en geeft daartoe als redenen “een risico van tegenstrijdigheid van de beslissingen” en “de duidelijke samenhang die tussen deze vier beroepen bestaat”.

4.2. Vastgesteld wordt dat de zaken A. 201.772/XV-1689 en A. 201.724/XV-1739 geleid hebben tot respectievelijk 's Raads arrest nr. 219.697 van 11 juni 2012 en 's Raads arrest nr. 220.116 van 29 juni 2012, beide met toepassing van artikel 14bis van het algemeen procedurereglement.

In de nog hangende zaak A. 201.712/XV-1687 en de huidige zaak worden geen identieke middelen aangevoerd en er bestaat geen noodzaak tot samenvoeging.

#### *V. Onderzoek van de middelen*

##### *A. Eerste middel*

##### *Uiteenzetting van het middel*

5.1. De verzoekende partij roept in een eerste middel de schending in van “de regelgeving inzake noodzakelijke voorafgaandelijke effectenbeoordeling (inzonderheid artikelen 127ev. en 142 ev BWRO) - de MER-Richtlijn 85/337- het samenwerkingsakkoord tussen de Gewesten in verband met projecten met gewestoverschrijdende milieu-effecten en de schending van de motiveringsplicht”.

5.1.1. In een eerste middelonderdeel voert de verzoekende partij aan dat er geen uitgebreide effectenstudie werd verricht. Zij betoogt in haar advies en bezwaren onder meer te hebben laten gelden dat de aanvraag ten onrechte in verschillende onderdelen wordt opgedeeld, dat alleszins vooreerst een effectenstudie had moeten worden uitgevoerd en niet enkel een effectenverslag, dat ingevolge het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest ook overleg tussen de regio's had moeten plaatsvinden of zal moeten plaatsvinden en dat in de mate dat de aanvrager van een eventuele lacune in de wetgeving zou willen gebruikmaken, de uitzonderlijke omstandigheden zoals voorzien in artikel 42 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest aanwezig zijn en de overlegcommissie alleszins op een effectenstudie dient aan te dringen. Een voorafgaandelijke effectenbeoordeling is trouwens ook vereist, gelet op artikel 127 BWRO (minstens in toepassing van artikel 149 BWRO). Dit was trouwens ook het advies van de overlegcommissie bij een eerdere beoordeling van het project (te weten het advies van 9 juni 2009). De commissie drong er toen trouwens ook uitdrukkelijk op aan dat de alternatieve inplantingen in de studie zouden worden onderzocht. Het is duidelijk dat in elk geval artikel 127 BWRO van toepassing moet zijn. De verzoekende partij blijft erbij dat indien het ontwerp, gelet op de schaal ervan, niet onmiddellijk onder artikel 128 BWRO zou vallen, de overlegcommissie een studie in toepassing van artikel 148 BWRO had moeten opleggen. Het eigen effectenrapport voldoet enkel theoretisch aan deze voorschriften en brengt geen antwoord op de terechte kritiek van de verzoekende partij. Ook de motivering van de overlegcommissie is nietszeggend en bevat in feite alleen stijlclausules. Het advies van 16 maart 2011 betreft louter een herhaling van de argumentatie van 2007/2008 en geeft geen antwoord op de ingediende bezwaren i.v.m. de lokalisatie op de Marconi-site en de mogelijke alternatieve vestigingen. Tijdens de behandeling van de milieuvergunningsaanvraag en het beroep van diverse partijen, werd reeds gewezen op het noodzakelijke onderzoek van de andere in de onmiddellijke omgeving gelegen projecten. In het bestreden besluit wordt geen rekening gehouden met deze argumentatie en wordt enkel - ten onrechte - vooropgesteld dat, zelfs indien de uitwerking van het “sch[e]ma directeur Marconi” impliceert

dat diverse vergunningen noodzakelijk zijn, dit niet tot gevolg heeft dat een effectenrapport voor het geheel zou moeten worden opgesteld. Het volstaat ter zake te verwijzen naar:

- de aanhef van het bestreden besluit (artikel 1) die er aan herinnert dat het project niet alleen in de zone voor stedelijke industrie is gelegen, maar ook in een groene zone en een zone voor sport en recreatie;
- alinea 1 van het bestreden besluit (p. 5), waaruit blijkt dat de werkelijke Marconi-site te klein is om het volledig project te herbergen, zodat het moest uitdeinen over de sport- en recreatieterreinen en de groene zone. Het is derhalve onzin te beweren dat geen rekening moet worden gehouden met de aanpassingen die ingevolge het ontwerp noodzakelijk zijn en er aldus een geheel mee uitmaken. De denkfout van de aanvragers en van het bestreden besluit is te verwijzen naar het feit dat andere aanvragen door anderen werden ingediend. De verschillende ontwerpen zijn wel degelijk functioneel met elkaar verbonden.

5.1.2. In een tweede middelonderdeel voert de verzoekende partij aan dat het bestreden besluit blijkbaar de uitvoering is van een reeds eerder genomen principiële beslissing, te weten het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering van 17 juli 2008 betreffende de onteigening. De regelgeving (zowel artikel 127 als artikel 142 ev. BWRO) voorziet echter duidelijk in een “voorafgaandelijke effectenrapportering”. In de mate dat reeds op 17 juli 2008 een beslissing werd genomen, moet deze rapportering het volledig ontwerp omvatten en niet enkel de huidige stedenbouwkundige aanvraag. Dit is duidelijk niet het geval. Ook verwijst de verzoekende partij naar een arrest van het Europees Hof van Justitie van 28 februari 2008, waarin duidelijk wordt gesteld dat een dergelijke effectenrapportering rekening moet houden met het cumulatieve effect van de ontwerpen, zelfs indien één onderdeel op zichzelf de globale effecten niet zal beïnvloeden. Dit is volgens de verzoekende partij ook de ratio van de aanpassing van de Brusselse regelgeving, waardoor de bijlage A werd aangevuld met een punt 20 “Gemengde projecten die onderworpen zijn aan een effectenstudie krachten[s] de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en de ordonnantie van 22 april 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse I.A bedoeld in artikel 4 van de ordonnantie

van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen”. Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat de mobiliteitsproblemen zelfs in het eigen effectenverslag niet worden betwist, maar dat deze problemen, enerzijds, ten onrechte worden geminimaliseerd en men het, anderzijds, heeft over “afzonderlijke maatregelen buiten de context van de effectenanalyse van het project”. Het is derhalve duidelijk dat deze effecten op onafhankelijke wijze en voorafgaandelijk als geheel dienden te worden onderzocht. Daarnaast is er ook nog de problematiek van het geluid en de trillingen, naast de gevolgen inzake de waterhuishouding.

5.1.3. In een derde middelonderdeel voert de verzoekende partij aan dat een voorafgaandelijke effectenstudie ook vereist is ingevolge de overeenkomst van 25 juni 2004 tussen het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en de MIVB (artikel 5). In dit dossier werd een dergelijke studie pas na de vastlegging van de Marconi-site uitgevoerd. Tijdens het openbaar onderzoek en in haar advies heeft de verzoekende partij er trouwens op gewezen dat haar inwoners terecht aandringen dat de maatregelen die in de eigen effectenstudie worden voorzien, en die ook zonder dit project noodzakelijk zijn, in elk geval en vooreerst zouden worden uitgevoerd, teneinde hun impact te kunnen nagaan. Dit is trouwens ook de ratio waarom effectenstudies tijdig en vooraf dienen te worden uitgevoerd.

5.1.4. In een vierde middelonderdeel voert de verzoekende partij aan dat het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met grensoverschrijdende milieu-effecten werd geschonden. Het is volgens de verzoekende partij onbetwistbaar dat er grensoverschrijdende effecten zijn, ook inzake mobiliteit, en niet alleen wat de verzoekende partij betreft. Krachtens artikel 3 van dit samenwerkingsakkoord had de Brusselse regering de Vlaamse regering in kennis moeten stellen, wat niet is gebeurd.

5.2. De verzoekende partij laat in haar memorie van wederantwoord nog gelden dat het advies van het overlegcomité, anders dan in Vlaanderen of Wallonië, een wezenlijk onderdeel van de procedure uitmaakt. De kritiek op het

bestreden besluit, in de mate dat daarin, evenmin als in het advies van het overlegcomité, rekening wordt gehouden met de terechte bezwaren, is dan ook relevant. De verwerende partij vergenoegt zich er voorts mee te verwijzen naar het standpunt van het Milieucollege van 19 september 2011, terwijl uiteraard niet de motivering van deze beslissing moet worden onderzocht of besproken. Het project van de tussenkomende partij is totaal onuitvoerbaar als het enkel op de zogenaamde Marconi-site zou worden ingeplant. Het maakt wel degelijk een “technische en functionele eenheid” uit met de noodzakelijke aanpassingen die aan de installaties van het terrein van Ukkel Sport moeten worden uitgevoerd, minstens voor die gedeelten van de installaties die in het groengebied en het gebied voor sport en recreatie liggen. De plannen zijn trouwens ook door hetzelfde architectenbureau opgesteld. Wat de mogelijke alternatieve inplantingen betreft, verwijst de verwerende partij enkel naar de eenzijdige verslaggeving van het eigen effectenverslag van de tussenkomende partij en naar het reeds hoger betwiste standpunt van het Milieucollege. Voorts wordt vergeten dat het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (GRUP VSGB) inmiddels op 16 december 2011 werd goedgekeurd. Er werd beslist de betwiste installaties in te planten op de kwestieuze site, met goedkeuring van alle onteigeningen, zonder dat precies en voorafgaand onderzocht werd of hiervoor geen andere locaties in aanmerking kwamen. Het invoeren van de voormelde overeenkomst van 2004 is verder wel degelijk relevant. De verwerende partij stelt dat de verzoekende partij zich zou hebben beperkt de schending in te roepen van dit samenwerkingsakkoord, doch naliet uiteen te zetten “in welk opzicht het project transregionale effecten zou gehad hebben”, terwijl zij als hoofdkritiek de impact op de in de gemeente gelegen woonwijk aanvoert, doch anderzijds ook en niet in het minst de gevolgen voor de mobiliteit.

De verwerende partij is slecht geplaatst om de verzoekende partij te verwijten dat zij niet zou hebben uiteengezet “welke nadelen zij door de schending van de ingeroepen rechtsregel” zou lijden, terwijl zij onder meer verwees naar “het GRUP VSGB” en de verwerende partij in verband met de mobiliteitsproblemen en de verlenging van de tramlijn laconiek stelde dat “nooit enige concrete aanvraag aan de bevoegde overheden werd gericht”, terwijl het

evident is dat dergelijke onderwerpen ingevolge het samenwerkingakkoord tijdens het overleg zouden aan bod zijn gekomen.

5.3. De verzoekende partij voegt in haar laatste memorie, wat het eerste middelonderdeel betreft, nog toe dat in verband met het niet voorkomen van een “tramdepot” op de bijlage A van het BWRO, dient te worden herinnerd aan een lacune in de wetgeving en dat wat de milieuvergunning betreft, onder meer ook de rubrieken 12B (“inrichting voor het wassen van voertuigen”) worden weerhouden en diverse rubrieken verwijzen naar de geïnstalleerde vermogens en dat in feite ook rekening dient te worden gehouden met het vermogen van de diverse tramvoertuigen die samen worden gestald. In dat verband kunnen ook parkingplaatsen voor auto’s en trams worden samengeteld en komt men in gelijk welke hypothese steeds tot de conclusie dat het project een A-kwalificatie moet hebben.

Wat het derde middelonderdeel betreft, laat de verzoekende partij nog gelden dat de ingeroepen noodzakelijkheid van een voorafgaandelijke effectenstudie tussen de verwerende en de tussenkomende partij nogmaals uitdrukkelijk werd bevestigd, wat de in het middel ingeroepen schending nogmaals kracht bijzet. De verwerende en de tussenkomende partij zijn volgens de verzoekende partij slecht geplaatst om te laten gelden dat zij met deze overeenkomst geen rekening moeten houden of dat derden er niet kunnen naar verwijzen.

Wat het vierde middelonderdeel betreft, laat de verzoekende partij nog gelden dat onderwerpen zoals de mobiliteitsproblemen tijdens het overleg ingevolge het samenwerkingsakkoord evident wel aan bod zouden zijn gekomen.

### *Beoordeling*

5.4.1. De exceptie van onontvankelijkheid van het eerste middelonderdeel van de tussenkomende partij, om reden dat dit onderdeel enkel de milieuvergunningsprocedure zou betreffen, is ongegrond. Het middelonderdeel is uitdrukkelijk tegen het bestreden besluit gericht, waartegen

meer bepaald wordt aangevoerd dat geen uitgebreide effectenstudie werd opgemaakt.

5.4.2. Onder “middel” in de zin van artikel 2, § 1, 3° van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State moet worden verstaan de voldoende duidelijke omschrijving van de geschonden geachte rechtsregel en van de wijze waarop die regel naar het oordeel van de verzoekende partij door de bestreden handeling wordt geschonden.

Artikel 128, § 1 BWRO bepaalt dat “[v]oor de projecten vermeld in bijlage A van dit Wetboek [...] een effectenstudie [is] vereist” en dat “[d]e lijst van de projecten hernomen in bijlage A wordt vastgelegd rekening houdend met hun aard, hun afmetingen of hun ligging”, evenals met de opgesomde relevante selectiecriteria. De verzoekende partij zet in haar verzoekschrift niet uiteen welke van de in bijlage A genoemde projecten te dezen toepassing zouden vinden. Evenmin zet zij uiteen op welke wijze de “MER-Richtlijn 85/337” zou zijn geschonden. De verzoekende partij zet derhalve niet op voldoende duidelijke wijze uiteen waarom de aangevoerde rechtsregels volgens haar geschonden zijn. Het middel is in zoverre onontvankelijk. De eerst in haar laatste memorie ter zake verstrekte toelichting is laattijdig en onontvankelijk.

5.4.3. Artikel 148 BWRO luidt als volgt:

“§ 1. In uitzonderlijke omstandigheden kan de overlegcommissie in een bijzonder met redenen omkleed advies, de Regering aanbevelen een effectenstudie te laten verrichten.

§ 2. Wanneer de Regering van mening is dat een effectenstudie dient te worden verricht, brengt ze haar beslissing ter kennis van de aanvrager binnen dertig dagen vanaf de ontvangst van het dossier.

In dit geval :

1° verzoekt de Regering de aanvrager om één of meer voorstellen betreffende de keuze van de opdrachthouder aan het Bestuur te doen toekomen;

2° belast de Regering het Bestuur met het opstellen van het ontwerp van bestek voor de effectenstudie binnen dertig dagen. In geval van gemengd project regelt de Regering de wijze van samenwerking tussen het Bestuur en het Brussels Instituut voor Milieubeheer;

3° belast de Regering het Bestuur met de convocatie van het begeleidingscomité, naast de leden aangesteld overeenkomstig artikel 131.

[...]

§ 2/1. Wanneer de Regering een dergelijke studie niet geschikt acht, omkleedt zij haar beslissing met redenen en zendt zij het dossier binnen de in het eerste lid van § 2 bedoelde termijn aan de uitreikende overheid.

§ 3. Het stilzwijgen van de Regering na het verstrijken van de in § 2 bedoelde termijn geldt als een weigering om de effectenstudie te laten uitvoeren.

§ 4. Wanneer de effectenstudie is uitgevoerd, moet het dossier dat overeenkomstig artikel 140, aan het openbaar onderzoek wordt onderworpen, bovendien volgende gegevens bevatten :

[...].”

Uit de voormelde bepaling volgt geen verplichting in hoofde van de overlegcommissie om de regering aan te bevelen een effectenstudie te laten verrichten. De verzoekende partij kan niet worden gevolgd in haar betoog dat de overlegcommissie een effectenstudie had moeten opleggen.

5.4.4. In de mate dat de verzoekende partij ter adstructie van haar middel argumenten put uit het advies van de overlegcommissie van 9 juni 2009 en uit de weigering van de milieuvergunning, dient vastgesteld dat dit advies en deze weigering gesteund zijn op een eerdere aanvraag, die blijkens het bestreden besluit fundamenteel verschilde van de huidige aanvraag. Het bestreden besluit bevat dienaangaande de volgende overwegingen (*vrije vertaling*):

“Overwegende dat het project al het voorwerp heeft uitgemaakt van een aanvraag om stedenbouwkundige vergunning (ref. 16/PFD/224892); dat bij de behandeling van deze aanvraag, de overlegcommissie tijdens de zitting van 23/06/2009 de Regering heeft aanbevolen om, overeenkomstig artikel 148 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, een effectenstudie te laten verrichten; dat de Regering hierop niet is ingegaan;

Dat de aanvrager, om rekening te houden met de bezwaren waartoe zijn eerste aanvraag aanleiding gegeven heeft, zijn project uit eigen beweging opnieuw heeft onderzocht; naar aanleiding waarvan hij nieuwe aanvragen om stedenbouwkundige vergunningen voor een gemengd project heeft ingediend en een nieuw, diepgaand MER heeft opgesteld; dat, ingevolge de kennisgeving van de onvolledigheid van het dossier vanwege het BIM op 13 oktober 2010, de aanvrager bovendien een addendum-erratum bij dit MER heeft opgesteld en op 5 januari 2011 heeft ingediend;

[...]

Overwegende dat, in vergelijking met de vorige aanvraag (aanvraag van PU 16/PFD/224892), de aanvrager aankondigt zijn dossier vooral met betrekking tot de volgende aspecten te hebben aangepast om tegemoet te komen aan de bezwaren die zijn gerezen tijdens de behandeling ervan (cf. effectenrapport, pagina C4);

[...]

- verlaging van de capaciteit van de onderhoudshal van 15 tot 10 trams;
- verlaging van de grondinname van de onderhoudshal van 8.183,4 m<sup>2</sup> tot 6.771 m<sup>2</sup> (of een verlaging met 17%);
- verhoging van de groene oppervlakte (verhoging met 10% van de oppervlakte van de omgeving), waaronder de driehoekige die op de Boomgaardwijk aansluit;
- verhoging van 7 meter tot meer dan 15 meter van de achteruitbouwstrook tussen de dichtstbijgelegen woning uit de Drogenboswijk en de eerste tramsporen;
- verlenging tot 125 meter, in plaats van 50 meter, van de geluidswerende muur en verbreding met 4 meter van het groene gebied langs deze muur aan de kant van Drogenbos;
- integratie van het onderhouds- en wasstation van de trams in de onderhoudshal;
- behoud van belangrijke bomen die op de site [staan] en meer nieuwe beplantingen;
- verbetering van de architectuur van de gevel van de onderhoudshal, die uitgaat op de in Drogenbos gelegen woningen;
- behoud van de voetgangersweg die de Boomgaardwijk met de Ruisbroeksesteenweg verbindt;
- mogelijkheid om een klein speelplein in te richten voor de Boomgaardwijk;
- plaatsing van 1.000 m<sup>2</sup> fotovoltaïsche panelen.”

Gelet op het voorgaande, mist de op het advies van de overlegcommissie van 9 juni 2009 en de weigering van de milieuvergunning gesteunde argumentatie van de verzoekende partij relevantie.

5.4.5. In zoverre de verzoekende partij aanvoert dat rekening moest gehouden worden met alle andere lopende aanvragen in verband met de omvorming van de Marconi-site, teneinde na te gaan of het project een effectenstudie vereiste zoals zij in haar advies heeft aangegeven, dient vastgesteld dat de verzoekende partij in dit verband louter op algemene wijze verwijst naar “de sluiting van de werkplaatsen Kuregem en Belgrado en [de] overplaatsing van het personeel naar de betwiste site, de huidige terminus tram 4 [...] en parking van 450(!) plaatsen, het station Polders, de aanpassingen in de Stallestraat (met uitbreiding bestaande Colruyt), de ganse problematiek van de verlengde Stallestraat en het Ruimtelijk Uitvoeringsplan van het Vlaamse Gewest (Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel) met voorstel van verlenging van tramlijn 4 tot Ruisbroek”. Het bezwaar van de verzoekende partij wordt dienaangaande in het bestreden besluit als volgt beantwoord (*vrije vertaling*):

“Overwegende dat het project voor de bouw en de exploitatie van een tramdepot op de Marconi-site samengaat met de uitvoering van andere projecten door Leefmilieu Brussel (wijziging en inrichting van het tracé van de Groene Wandeling), door de MIVB/GOMB (afbraak en sanering van de site) en door de gemeente Ukkel (heraanleg van de parking en de installaties van Ukkel Sport); dat de realisatie van de werken de gecoördineerde uitvoering van de vier werven zal impliceren; dat met betrekking tot deze verschillende projecten evenwel vier afzonderlijke vergunningsaanvragen zijn ingediend door verschillende aanvragers en die aanvragen betrekking hebben op verschillende ontwerpen en bestemmingen; dat deze aanvragen niet functioneel met elkaar verbonden zijn, aangezien de locaties verschillende eigenaars toebehoren en de toekomstige exploitatie ervan fundamenteel verschillend is;

Dat deze aanvragen, die begin 2009 zijn ingediend, respectievelijk betrekking hebben op:

- de afbraak van de GOMB-gebouwen (aanvrager: MIVB);
- de inrichting van de Groene Wandeling (aanvrager: BIM);
- de heraanleg van de site Ukkel Sport (aanvrager: gemeente Ukkel);
- de bouw van het Marconi-depot (aanvrager: MIVB);

Dat de stedenbouwkundige vergunning die de afbraak van de bestaande gebouwen toestaat, werd afgeleverd op 08/04/2010;

Dat de stedenbouwkundige vergunning voor de Groene Wandeling werd afgeleverd op 23/08/2010;

Dat van de vier aanvragen er twee (waaronder die welke het voorwerp van deze aanvraag uitmaakt en die welke betrekking heeft op de heraanleg van de site Ukkel Sport) opnieuw moesten worden ingediend omdat ze verregaande wijzigingen hebben ondergaan; dat deze twee aanvragen geenszins samenhangen of één en hetzelfde project vormen;

Dat evenwel met het oog op transparantie en duidelijkheid deze beide dossiers ook samen werden ingediend en behandeld, hoewel ze zijn ingediend door verschillende aanvragers en betrekking hebben op twee specifieke projecten; dat de behandelingsprocedures van deze vier aanvragen trouwens op volledig transparante wijze zijn behandeld; dat de informatie die erover werd uitgewisseld, volledig was;

Overwegende dat, in tegenstelling tot wat sommige bezwaarden betogen, deze vergunningsaanvragen voor een gemengd project in casu niet aan een effectenstudie zijn onderworpen bij gebrek aan een feit dat tot een dergelijke studie aanleiding geeft;

Dat noch de bouw, noch de exploitatie van een tramdepot op zich een aanleidinggevend feit voor een dergelijke studie vormen; dat inderdaad noch de Europese richtlijnen, noch de bijlage A bij het BWRO die bepaalt welke projecten aan een effectenstudie onderworpen zijn, noch de bijlage bij de ordonnantie van 22 april 1999 die de lijst vastlegt van de inrichtingen van klasse IA als bedoeld in artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (OMV), een effectenstudie opleggen bij het onderzoeken van een vergunningsaanvraag voor de bouw en/of de exploitatie van een tramdepot.

Dat de omstandigheid dat de vier voornoemde vergunningsaanvragen hun oorsprong in het Marconi-richtschema zouden vinden, niets aan deze vaststelling verandert; dat deze omstandigheid er niet toe leidt dat al deze

aanvragen zouden moeten worden gecombineerd om hun effect op het milieu te bepalen en noodzakelijkerwijs tegelijkertijd zouden moeten worden ingediend om ze te onderwerpen aan één en dezelfde beoordeling - lees één en dezelfde effectenstudie - van de milieueffecten.”

De verzoekende partij toont met haar algemene kritiek niet aan dat haar bezwaar niet afdoende werd beantwoord. Evenmin toont zij aan dat de door haar opgesomde projecten één geheel vormen en dat voor dergelijk project een effectenstudie is vereist overeenkomstig artikel 128 BWRO. De omstandigheid dat het kwestieuze project deels is gelegen in een zone voor sport en recreatie, houdt nog niet in dat de verplaatsing van de sportterreinen van Ukkel Sport en de daarbij horende parking één geheel vormen met dit project.

Het eerste middelonderdeel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

5.5.1. De exceptie van onontvankelijkheid van het tweede middelonderdeel vanwege de tussenkomende partij, om reden dat de aangevoerde grief betrekking heeft op het richtschema en niet zozeer op het bestreden besluit, is ongegrond. Het middelonderdeel is uitdrukkelijk tegen het bestreden besluit gericht, waartegen meer bepaald wordt aangevoerd dat geen voorafgaandelijke effectenstudie werd opgemaakt.

5.5.2. In zoverre de verzoekende partij voorhoudt dat er geen voorafgaandelijke effectenstudie is gebeurd, aangezien reeds voordien werd beslist om de tramremise op de Marconi-site in te planten en zij voor dit laatste naar het onteigeningsbesluit van 17 juli 2008 verwijst, is het middel ongegrond, nu de verzoekende partij, zoals gezien bij de beoordeling van het eerste middelonderdeel, niet aantoont dat een effectenstudie voor het kwestieuze project is vereist. De verzoekende partij toont, zoals gezien, evenmin aan dat de door haar opgesomde projecten één geheel vormen en aldus aan een effectenstudie overeenkomstig artikel 128 BWRO zouden zijn onderworpen.

5.5.3. Het betoog van de verzoekende partij dat de mobiliteitsproblematiek, de problematiek van het geluid en de trillingen en de

gevolgen voor de waterhuishouding niet voldoende werden onderzocht, betreft een loutere bewering en kan daarom niet aangenomen worden.

Het tweede middelonderdeel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

5.6. De excepties van de verwerende en de tussenkomende partij, luidende dat het derde middelonderdeel onontvankelijk is wegens gemis aan belang, aangezien de overeenkomst van 25 juni 2004 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de tussenkomende partij, waarvan zij de niet-toepassing bekritiseert, geen rechten aan derden toekent, zijn gegrond.

Het derde middelonderdeel is onontvankelijk.

5.7. De exceptie van de verwerende partij dat de verzoekende partij geen belang heeft bij het vierde middelonderdeel, waarin zij aanvoert dat het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met grensoverschrijdende milieu-effecten werd geschonden aangezien de Vlaamse regering niet in kennis werd gesteld van het kwestieuze project, is gegrond. De verzoekende partij maakt niet voldoende concreet aannemelijk welk nadeel zij dientengevolge ondergaat, temeer nu zij zelf werd geïnformeerd over het project en uitgenodigd werd om desbetreffend een advies te verlenen, wat zij ook heeft gedaan.

Het vierde middelonderdeel is onontvankelijk.

Het middel wordt in al zijn onderdelen verworpen.

#### *B. Tweede en derde middel*

#### *Uiteenzetting van de middelen*

6.1. De verzoekende partij roept in een tweede middel de schending in van “de motiveringsplicht”.

Zij zet uiteen dat het door haar verstrekte advies weliswaar niet bindend is, maar dat de vergunningverlenende overheid niet mag doen alsof het

niet bestaat. Het bestreden besluit geeft enkel een samenvatting van de vijf bijkomende bezwaren weer, gaat volledig voorbij aan de elf in het advies voorafgaande fundamentele bezwaren en weerlegt de zestien bezwaren derhalve niet. Dit was des te meer vereist, nu de verzoekende partij in haar negatief advies verwees naar de vaststellingen in het effectenverslag inzake de preciaire mobiliteit en het bestreden besluit ter zake eenvoudig naar dit verslag verwijst. Na de organisatie van een eigen hoorzitting in de gemeente werd dit advies in het kader van het openbaar onderzoek aangevuld met nieuwe, even fundamentele bezwaren in verband met de mobiliteit, geluid en trillingen, de aantasting van de Groene Wandeling en de preciaire waterhuishouding. Deze bezwaren werden trouwens nogmaals mondeling toegelicht. Noch in het advies van het overlegcomité, noch in het bestreden besluit is hier iets van terug te vinden.

6.2. De verzoekende partij laat in haar memorie van wederantwoord nog gelden dat de verwerende partij volkomen voorbijgaat aan de argumentatie dat de elf fundamentele bezwaren niet eens werden vermeld en slechts de vijf bijkomende bezwaren werden samengevat. Deze laatste partij rept met geen woord over de nieuwe bijkomende bezwaren die in het kader van het openbaar onderzoek werden geuit.

6.3. De verzoekende partij voegt in haar laatste memorie nog toe dat zij, gelet op het totaal negeren van het betrokken advies, niet duidelijker kan zijn en geen kritiek kan leveren op een motivering die er niet is. Het bestreden besluit bevat geen motivering in verband met de draagkracht van het gebied, de impact op het onmiddellijk naast het project gelegen woongebied, het verdwijnen van de thans rustige Groene Wandeling, de tegenstrijdigheden in de aanvraag, het ontbreken van een bufferzone of de planologische onverenigbaarheden. De overige punten kwamen weliswaar elders aan bod, doch op totaal onvoldoende wijze. De teksten met betrekking tot de groenvoorzieningen en de mobiliteit zijn vaag en algemeen en wimpelen alle bezwaren in één zin af.

7.1. De verzoekende partij roept in een derde middel de schending in van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en van de artikelen 2 en 3

van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de motiveringswet).

Zij zet uiteen dat de verwerende partij verplicht is een gemotiveerde beslissing te nemen over alle ingediende bezwaren, wat te dezen duidelijk niet het geval is. Zij had niet alleen een uitvoerig advies verleend, maar had ook samen met 91 andere partijen haar bezwaren tijdens het openbaar onderzoek laten worden en toegelicht tijdens de hoorzitting. Slechts over een paar elementen en bezwaren is in het bestreden besluit iets terug te vinden, bovendien op een voor de verzoekende partij onaanvaardbare wijze.

Wat de groenvoorzieningen betreft, wordt in het bestreden besluit weliswaar vermeld dat 131 bomen verdwijnen (doch dat er 12 behouden blijven), terwijl zeer hypocriet wordt vermeld dat het “aangename wandelpad” naar de Steenweg op Ruisbroek wordt weerhouden. Men “vergeet” daarbij te vermelden dat aan de andere zijde, diezelfde wandeling, zoals in het bezwaar vooropgesteld, een “industriële” wandeling wordt, samen met het inkomende tramverkeer, die via deze Groene Wandeling toegang tot de stel- en werkplaats geeft.

Wat de mobiliteit, het meest fundamentele bezwaar van de verzoekende partij, betreft, wordt niets gezegd, behalve enkele keren dat deze problematiek in de eigen effectenstudie van de aanvrager zou zijn onderzocht, terwijl hoger reeds werd aangetoond dat de preciaire toestand op het vlak van de mobiliteit zelfs in deze studie niet eens werd ontkend. De verzoekende partij liet dan ook terecht gelden dat de draagkracht van het gebied geen nieuwe dergelijke vestiging aankon. Tevergeefs zoekt men in het bestreden besluit naar een weerlegging hiervan.

Dit laatste is eveneens het geval wat de waterhuishouding betreft (de trams lopen over de overdekte Zwartebeek, waar er in het verleden reeds problemen waren). In het bestreden besluit wordt enkel naar de spaarbekkens verwezen. Het preciaire van de toestand bleek trouwens uit recente overstromingen (in augustus en september 2011).

Ook wat de “inplanting” betreft, geeft het bestreden besluit slechts algemeenheden en geeft het geen antwoord op de voorgestelde alternatieve vestigingen. Vermits de principiële beslissing om de vestiging op

deze site in te planten reeds lang van tevoren werd genomen, is het duidelijk dat de alternatieven niet ernstig werden onderzocht en alleszins onvoldoende werden gemotiveerd.

7.2. De verzoekende partij laat in haar memorie van wederantwoord nog gelden dat de verwerende partij de door haar geuite kritiek niet weerlegt. Zij wijst erop dat de tussenkomenende partij voor de inplanting van een herstelplaats en remise in het zuiden van de Brusselse agglomeratie een eigen terrein had, gelegen naast de AUDI-fabriek in Vorst. Om redenen die verder niets met de afhandeling van dit dossier te maken hebben, werd blijkbaar beslist, enerzijds, dat de tussenkomenende partij deze gronden zou afstaan aan de nv Audi Brussels en, anderzijds, tot verwerving via de SDRB-GOMB van de gronden van de Marconi-site en het ten laste nemen van alle voor de realisatie van het ontwerp noodzakelijke aanpassingen van de terreinen van Ukkel Sport (geschat op 2.232.000 EUR). Vanaf dat ogenblik werden alternatieven niet ernstig meer onderzocht. Dit is een van de essentiële redenen waarom werd aangedrongen op de noodzakelijke voorafgaandelijke effectenstudie, waarbij dit ontgetwijfeld wel aan bod had gekomen.

7.3. De verzoekende partij voegt in haar laatste memorie nog het gestelde onder randnummer 6.3 toe.

### *Beoordeling*

8.1. De exceptie van onontvankelijkheid van de tussenkomenende partij met betrekking tot het tweede middel, met name dat een schending van de materiële motiveringsplicht wordt aangevoerd maar een schending van de formele motivering wordt uiteengezet, alsook de exceptie van onontvankelijkheid van deze partij met betrekking tot het derde middel, te weten dat een schending van de motiveringswet wordt aangevoerd maar de uiteenzetting van het middel de materiële motiveringsplicht betreft, zijn ongegrond. Immers moet het tweede middel, precies gelet op de uiteenzetting ervan, waarbij wordt verwezen naar rechtsleer betreffende de formele motiveringsplicht, evenzeer geacht worden uit

een schending van de formele motiveringsplicht te zijn afgeleid. Uit de uiteenzetting van het derde middel blijkt voldoende duidelijk dat ook een schending van de materiële motiveringsplicht wordt aangevoerd. De verwerende partij heeft het middel zo begrepen en zij en de tussenkomende partij, deze laatste weliswaar in subsidiaire orde, hebben er zich tegen verweerd, zodat zij in hun rechten van verdediging niet zijn geschaad.

8.2. De materiële motiveringsplicht houdt in dat het bestreden besluit moet worden gedragen door rechtens verantwoorde motieven die kunnen blijken, hetzij uit de beslissing zelf, hetzij uit de stukken van het dossier.

De formele motiveringsplicht vervat in de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet heeft tot doel de belanghebbende in kennis te stellen van de redenen waarom de desbetreffende administratieve overheid tot de bestreden beslissing is gekomen zodat de betrokkene in staat is te weten of het wenselijk is zich tegen die handeling te verweren met de middelen die het recht hem verschaft.

Naar luid van artikel 3 van de voormelde wet moeten in de akte de juridische en feitelijke overwegingen worden vermeld die aan de beslissing ten grondslag liggen en moeten deze afdoende zijn. De motivering moet juist en pertinent zijn en dient tevens concreet en precies te zijn, toegespitst op de concrete situatie.

Een schending van de formele motiveringsplicht leidt niet tot de vernietiging van de bestreden handeling, indien de verzoekende partij op een andere wijze de motieven van de bestreden akte kent. Vereist is wel dat de verzoekende partij de motieven kent vooraleer zij haar beroep indient, want alleen dan kan zij zich in haar verzoekschrift tegen die motieven verdedigen, en dat die kennis afdoende is, dat wil zeggen dat ze zodanig is dat zij tijdig, met kennis van zaken in rechte kan treden voor de Raad van State.

De formele motiveringsplicht houdt evenmin in dat de vergunningverlenende overheid verplicht is om, punt voor punt, een antwoord te verstrekken op in een advies of bezwaar aangevoerde argumenten. Het volstaat dat in de beslissing wordt aangegeven op grond van welke elementen en argumenten de relevante bezwaren niet kunnen worden bijgetreden.

8.3. Anders dan de verzoekende partij in het tweede middel lijkt aan te nemen, rust er op de overheid geen verplichting elk bezwaar of onderdeel van een bezwaar uitdrukkelijk en afzonderlijk te beoordelen. Bijgevolg kan het loutere feit dat een bezwaar of onderdeel van een bezwaar niet in het bestreden besluit wordt vermeld, niet tot de vernietiging van het bestreden besluit leiden.

Wat de inhoudelijke kritiek op de overwegingen in het bestreden besluit betreft, beperkt de verzoekende partij zich in het tweede middel tot de vage en algemene kritiek dat het bestreden besluit de door haar aangevoerde bezwaren niet weerlegt. Rekening houdend met de uitvoerige motivering van het bestreden besluit, volstaat dergelijke vage bewering niet om een schending van de motiveringsplicht aan te tonen.

8.4. Wat de in het derde middel geuite kritiek van de verzoekende partij op de groenvoorzieningen betreft, moet worden vastgesteld dat het bestreden besluit ter zake de volgende relevante motivering bevat (*vrije vertaling*):

“Overwegende dat de grens tussen de site en de dichtstbijgelegen gebouwen (Drogenbos) wordt aangegeven door een geluidswerende muur en dichte beplantingen; dat het groene karakter van de verkaveling dus wordt behouden;

Dat het beboste karakter van de grens tussen de site en het nabijgelegen gebouw op de Ruisbroeksesteenweg blijft behouden;

[...]

Overwegende dat, in vergelijking met de vorige aanvraag (aanvraag van PU 16/PFD/224892), de aanvrager aankondigt zijn dossier vooral met betrekking tot de volgende aspecten te hebben aangepast om tegemoet te komen aan de bezwaren die zijn gerezen tijdens de behandeling ervan (cf. effectenrapport, pagina C4);

[...]

- verhoging van de groene oppervlakte (verhoging met 10% van de oppervlakte van de omgeving), waaronder de driehoekige die op de Boomgaardwijk aansluit;
- verhoging van 7 meter tot meer dan 15 meter van de achteruitbouwstrook tussen de dichtstbijgelegen woning uit de Drogenboswijk en de eerste tramsporen;
- verlenging tot 125 meter, in plaats van 50 meter, van de geluidswerende muur en verbreding met 4 meter van het groene gebied langs deze muur aan de kant van Drogenbos;

[...]

- behoud van belangrijke bomen die op de site staan en meer nieuwe beplantingen;

[...]

Overwegende dat het project voor de bouw en de exploitatie van een tramdepot op de Marconi-site samengaat met de uitvoering van andere projecten door Leefmilieu Brussel (wijziging en inrichting van het tracé van de Groene Wandeling), door de MIVB/GOMB (afbraak en sanering van de site) en door de gemeente Ukkel (heraanleg van de parking en de installaties van Ukkel Sport);

Dat de realisatie van de werken de gecoördineerde uitvoering van de vier werven zal impliceren;

Dat met betrekking tot deze verschillende projecten evenwel vier afzonderlijke vergunningsaanvragen zijn ingediend door verschillende aanvragers en die aanvragen betrekking hebben op verschillende ontwerpen en bestemmingen; dat deze aanvragen niet functioneel met elkaar verbonden zijn, aangezien de locaties aan verschillende eigenaars toebehoren en de toekomstige exploitatie ervan fundamenteel verschillend is; dat deze aanvragen, die begin 2009 zijn ingediend, respectievelijk betrekking hebben op:

- de afbraak van de GOMB-gebouwen (aanvrager: MIVB);
- de inrichting van de Groene Wandeling (aanvrager: BIM);
- de heraanleg van de site Ukkel Sport (aanvrager: gemeente Ukkel);
- de bouw van het Marconi-depot (aanvrager: MIVB);

Dat de stedenbouwkundige vergunning die de afbraak van de bestaande gebouwen toestaat, werd afgeleverd op 08/04/2010; dat de stedenbouwkundige vergunning voor de Groene Wandeling werd afgeleverd op 23/08/2010;

[...]

Overwegende dat de opzet van het project op algemene wijze de volgende is:

[...]

aanleg van groene ruimten langs de Groene Wandeling, waaronder een grote boomkwekerij ten behoeve van het ICPH die moet zorgen voor de aanplanting van meer bomen, inzonderheid om bomenrijen voort te zetten langsheen de rand van de site, langs de GFR, de Groene Wandeling en de toegang voor trams vanaf de rotonde;

Overwegende dat, ten aanzien van de speciale regelen van openbaarmaking in verband met de algemene voorschriften van het GBP het project heeft geleid tot opmerkingen; dat, ten opzichte van de motivering van het openbaar onderzoek:

[...]

- de toepassing van algemeen voorschrift 0.6 van het GBP (handelingen en werken die het binnenterrein van huizenblokken aantasten) een opwaardering van de groen-, minerale en landschapskwaliteit voorschrijft door bevordering van het behoud of de aanleg van oppervlakken in volle grond; dat het project beantwoordt aan het voorschrift in die zin dat:

- het weliswaar tot het verdwijnen van honderd eenendertig bomen leidt, maar dat het twaalf voor het landschap belangrijke bomen behoudt;
- het voorziet in groene schermen aan de rand van de site, langs zijn zuidwestelijke grens;
- dit scherm, dat door een groot deel van het binnenterrein loopt, compacter en breder wordt in de buurt van de dichtstbijgelegen woningen en dat ernaast een geluidswerende muur wordt opgetrokken;
- de omgeving in het midden van het binnenterrein, aan de kant van het gebied voor sport- of vrijetijdsactiviteiten in de open lucht, vochtige zones omvat;
- het tracé van de Groene Wandeling , dat door het binnenterrein loopt, wordt verbeterd door een dichtere beplanting van zijn omgeving;
- het aangename wandelpad dat van de Boomgaardwijk naar de Ruisbroeksesteenweg leidt, wordt behouden;

[...]

Dat in casu de inplanting van de trasporen in het bewuste groengebied alleen de rand ervan betreft en dat die inplanting wordt gecoördineerd met de inrichting van de Gewestelijke Groene Wandeling (stedenbouwkundige vergunning afgeleverd op 23 augustus 2010); dat deze inplanting dus geenszins afbreuk doet aan de bestemming van het gebied of aan elk van zijn essentiële aspecten.”

De kritiek van de verzoekende partij op de voormelde motivering betreft een onontvankelijke opportunitetskritiek. Het behoort immers niet tot de bevoegdheid van de Raad van State om zijn beoordeling van de feiten in de plaats te stellen van die van de administratieve overheid. De Raad van State is in de uitoefening van zijn wettigheidstoezicht enkel bevoegd om na te gaan of de overheid in de uitoefening van haar beoordelingsbevoegdheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

8.5. Wat betreft het betoog van de verzoekende partij dat over de mobiliteitsproblematiek in het bestreden besluit niets wordt gezegd, moet worden vastgesteld dat het bestreden besluit ter zake de volgende motieven bevat (*vrije vertaling*):

“Dat, ondanks het feit dat het project niet is onderworpen aan een effectenstudie, een heel uitgebreid effectenrapport werd opgesteld waarin wordt ingegaan op alle gewoonlijk in de effectenstudies behandelde aspecten, waaronder het onderzoek van de alternatieve inplantingen; dat dit

effectenrapport de aspecten mobiliteit, geluid en waterhuishouding en andere aspecten met betrekking tot de buurt en het milieu diepgaand heeft behandeld;  
[...].”

De omstandigheid dat de conclusies van het effectenverslag als grondslag ter verwerping van de ingediende bezwaren dienen, toont als zodanig de schending van de motiveringsplicht niet aan. De bedoeling van een effectenverslag is de overheid voor te lichten en niets staat eraan in de weg dat de overheid de gemotiveerde conclusies van het effectenverslag tot de hare maakt. De verzoekende partij brengt hier enkel tegen in dat “in deze studie de preciaire toestand op het vlak van de mobiliteit niet eens ontkend werd”. Inderdaad blijkt uit het effectenverslag dat de beschrijving van de bestaande toestand met betrekking tot de mobiliteit wijst op de bestaande mobiliteitsproblemen. Evenwel bevat het verslag een uitgebreid onderzoek van de effecten van de uitvoering van het project en een beschrijving van de maatregelen in dit verband die in het project zijn geïntegreerd (p. E1-1 - E1-50). Afgezet tegen de inhoud van het effectenverslag, slaagt de verzoekende partij er met haar algemeen bezwaar “dat er thans reeds een oververzadiging [is]” niet in een schending van de motiveringsplicht aan te tonen.

8.6. De voormelde conclusie geldt evenzeer voor het algemene bezwaar van de verzoekende partij “dat de draagkracht van het gebied niet toelaat dat een nieuw grootschalig project dit labiele evenwicht nog meer zou komen verstoren”. Te dezen bevat het effectenverslag een hoofdstuk 2 “Stedenbouw, landschap en ruimtelijke ordening”, waarbij wordt ingegaan op de concrete ordening van de omgeving (p. E-2.1 – E-2.21) en een hoofdstuk “Geluids- en trillingsomgeving” waarbij de hinder wordt onderzocht (p. E-3.1 – E-3.37).

8.7. Wat het bezwaar van de verzoekende partij aangaande de waterhuishouding betreft, wordt niet alleen in het bestreden besluit op deze problematiek ingegaan, maar wordt ook in het effectenverslag onder het hoofdstuk 4 “Bodem en water” een uitgebreide analyse opgenomen (p. E-4.1 - E-4.29). De bewering van de verzoekende partij dat er enkel sprake is van

spaarbekkens volstaat niet om aan te tonen dat de waterproblematiek niet afdoende werd onderzocht, mede gelet op haar vage bezwaar in dat verband.

8.8. Waar de verzoekende partij tenslotte nog voorhoudt dat de inplanting en de alternatieve locaties onvoldoende werden onderzocht, moet worden vastgesteld dat deze problematiek zowel in het bestreden besluit als onder het punt “4. Analyse van de alternatieve lokalisaties van het project” van het effectenverslag wordt behandeld. De verzoekende partij toont niet aan, noch maakt zij aannemelijk, dat het onderzoek op onvoldoende wijze is geschied.

De middelen zijn niet gegrond.

## **BESLISSING**

**1. De Raad van State verwerpt het beroep.**

**2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.**

**De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twee juli 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

|                   |                  |
|-------------------|------------------|
| Johan Lust,       | kamervoorzitter, |
| Jan Clement,      | staatsraad,      |
| Stephan De Taeye, | staatsraad,      |
| bijgestaan door   |                  |
| Silvan De Clercq, | griffier.        |

**De griffier**

**De voorzitter**

**Silvan De Clercq**

**Johan Lust**